

“XƠ MƯỚP” - TIỀM NĂNG MỚI CHO SẢN PHẨM DU LỊCH THÂN THIỆN VỚI MÔI TRƯỜNG Ở HỘI AN

Nguyễn Thị Tình

Cũng như nhiều địa danh du lịch nổi tiếng khác trên cả nước và thế giới, Hội An đã và đang phát triển nhiều loại hình du lịch đặc sắc, riêng biệt, độc đáo; nhiều sản phẩm du lịch đẹp mắt, ý nghĩa và mang đậm chất đặc trưng. Với xu hướng hiện nay thì sản phẩm du lịch thân thiện với môi trường đang dần ưa chuộng và có vị thế trong hệ thống sản phẩm du lịch. Vừa đem lại giá trị, vừa an toàn là tiêu chí hàng đầu để thu hút lòng tin từ khách hàng. Hiện nay sản phẩm du lịch được làm từ nguyên liệu “xơ mướp” đã đáp được tiêu chí đó.

Mướp là loài cây ăn quả, gắn bó với cuộc sống người dân thôn quê. Cây mướp có rất nhiều công dụng, không chỉ dùng để ăn quả khi còn tươi mà theo Đông y, từ hoa mướp đến lá mướp, từ mướp tươi đến mướp khô đều có tác dụng trị bệnh mà không gây tác dụng phụ nào nhờ có tính bình và không độc.

Trần Mạnh Hảo đã viết:

*“Xưa từng món mơn thơm non
Bao nhiêu ong bướm đã mòn nhụy hoa
Thời gian ăn hết nồn nà
Còn xơ thân mướp cho ta thương mình”*

Cảm nhận theo lời thơ của Trần Mạnh Hảo, xơ mướp dường như trở nên đáng thương và có chút gì đó tro trọi. Nhưng mấy ai biết được dù chỉ còn thân xơ nhưng vẫn có thể làm nên rất nhiều điều kỳ diệu.

Khi xưa, người dân đã từng dùng xơ mướp để rửa chén bát. Tuy nhiên, rất dân dã và chỉ là sự tận dụng khi kinh tế còn khó khăn chứ chưa thật sự nhận ra những điều mới lạ mà xơ mướp có thể mang lại. Và bây giờ, với sự sáng tạo tìm tòi những nguyên liệu mới để tạo ra sản phẩm thì xơ mướp được xem như là một nguyên liệu độc đáo và đẹp chẳng thua kém những nguyên liệu đắt tiền.

Mướp là loài cây khá dễ trồng nên hầu như trong năm mướp luôn có mặt trên thị trường. Tại Hội An, mướp được trồng nhiều ở các xã, phường nằm ngoài khu vực phố cổ như xã Cẩm Thanh, phường Cẩm Châu... Ngoài ra, tại các phiên chợ ở Hội An còn có nguồn mướp từ các xã khác như xã Duy Nghĩa, xã Duy Vinh... Điều này có nghĩa là nguồn nguyên liệu từ xơ mướp cũng không quá khó để có được. Xơ mướp là loại nguyên liệu được nhiều người đánh giá là loại nguyên liệu tiềm năng. Bởi vì từ xơ mướp chúng ta có thể làm nên hàng trăm loại sản phẩm vô cùng hấp dẫn, có giá trị và đặc biệt là rất thân thiện với môi trường.

Đầu tiên ta nói đến sản phẩm bông tắm được làm từ xơ mướp. Bông tắm là sản phẩm gắn bó gần nhất với cuộc sống thường ngày của mọi người. Chiếc bông tắm từ xơ mướp không chỉ đem lại sự an toàn cho làn da mà còn rất nhiều tác dụng tốt cho sức khỏe như



đây là sản phẩm rất thân thiện với môi trường.

Về đồ gia dụng, từ xơ mướp ta có thể làm nên các sản phẩm như bình hoa, miếng lót ly, miếng lót bình trà hay thảm matxa chân...

Về vật dụng trang trí, quà lưu niệm từ xơ mướp ta có thể làm nên các sản phẩm như đèn, hộp đựng card, khung hình,

tranh ảnh, hoa...

việc massage bằng xơ mướp giúp tẩy sạch tế bào chết cũng như thúc đẩy sự lưu thông máu, tăng độ đàn hồi săn chắc cho làn da đồng thời làm sạch lỗ chân lông giúp làn da dễ thở, phát huy tối đa tác dụng của các sản phẩm chăm sóc da dạng thoa sau khi tắm... Bên cạnh đó sản phẩm bông tắm được làm bằng xơ mướp còn giúp tiết kiệm một phần kinh tế vì giá cả loại bông tắm thân thiện này không phải là vấn đề phải nghĩ đến. Đây mới chỉ là sự khởi đầu cho những điều chúng ta gọi là tiềm năng của loại nguyên liệu này.

Ngày nay, với sự phát triển của công nghệ cộng với sự khéo léo, niềm đam mê và sự tỉ mỉ của con người, từ xơ mướp ta có thể làm các loại sản phẩm có giá trị và mang tầm vóc hơn như các đồ gia dụng, vật dụng trang trí, quà lưu niệm hay vật dụng thời trang. Các sản phẩm này sẽ khá đặc sắc và lạ lẫm với những ai lần đầu nhìn thấy và có thể mang lại giá trị kinh tế khi trở thành sản phẩm du lịch. Không những là sản phẩm du lịch thông thường mà có thể là sản phẩm du lịch tiềm năng vì

Về vật dụng thời trang, từ xơ mướp ta có thể làm nên các sản phẩm như ví, kẹp tóc, túi xách, mũ, dép... Hiện nay, dép chiếu là một sản phẩm du lịch thời trang đang được rất nhiều du khách yêu quý, sử dụng và mua làm quà lưu niệm khi đến với phố cổ Hội An. Với xu thế đó, thay thế cho nguyên liệu chiếu có thể sử dụng nguyên liệu xơ mướp để tạo nên mặt hàng dép tương tự để phục vụ cho du khách trong và ngoài nước vì xơ mướp có công dụng massage rất tốt và có kết cấu thoáng khí giúp du khách sẽ rất hài lòng khi sử dụng.

Ngoài ra, xơ mướp còn là nguyên liệu hấp dẫn cho các nhà thiết kế nội thất bởi những đặc tính bền chắc và kết cấu đẹp giúp tạo nên các sản phẩm nội thất mới lạ và đặc trưng.

Với những đặc tính nói trên, xơ mướp còn có thể được dùng để sản xuất băng nẹp y tế hay vật liệu cách âm. Chỉ cần kéo giãn sợi xơ mướp ẩm rồi ép

chúng vào khuôn, ta sẽ tạo ra được những chiếc nẹp giá rẻ - một giải pháp mới và hữu ích cho những người dân bị chấn thương về xương sống ở các vùng thiếu thốn về điều kiện y tế. Chắc, nhẹ, thoáng khí và hoàn toàn có khả năng phân hủy, những chiếc nẹp bằng xơ mướp là một lựa chọn đáng giá hơn các sản phẩm bằng chất liệu nhân tạo đắt tiền.

Sản phẩm từ xơ mướp có thể đáp ứng đa dạng cho người tiêu dùng với độ bền chắc và dễ bảo quản. Có nhiều người khá bất ngờ trước công dụng của xơ mướp hoặc không biết xơ mướp là gì. Họ đắn đo không biết nó có bền không, có bị lác hậu về thời trang nếu dùng hay không. Thế nhưng một khi đã hiểu về nó, chạm vào nó, nhiều khách hàng cả trong và ngoài nước đều thích thú và chọn mua không hề mặc cả.

Để làm được các sản phẩm độc đáo như trên ta phải trải qua các công đoạn và kỹ thuật rất riêng của việc tạo nên sản phẩm từ nguyên liệu này. Trước hết là chọn nguyên liệu cho phù hợp vì các quả mướp sẽ cho các loại xơ không hoàn toàn giống nhau. Sau đó giặt, phơi khô, cắt ra, ép thành miếng (có thể kết hợp keo để định dạng). Khi nhuộm màu, phải dùng màu thực phẩm để đảm bảo an toàn cho người sử dụng. Tiếp theo, tùy từng loại sản phẩm muốn làm mà sẽ có công đoạn thực hiện hay kỹ thuật cắt, may hay đính phụ kiện cho phù hợp. Có thể thấy, nhìn chung các kỹ thuật tạo nên những sản phẩm kỳ diệu này không thật sự quá khó, chỉ cần có hoa tay, sáng tạo cộng thêm niềm đam mê và các dụng cụ máy móc cần thiết, chúng ta sẽ đem lại phép màu mới cho loài xơ mướp khô khan này. Các sản phẩm từ xơ mướp thường được kết

hợp với các nguyên liệu khác để tạo thêm phần độc đáo và lạ mắt như vải, da, gỗ...

Theo vòng xoáy của sự tấp nập, sự náo nhiệt và sự phát triển không ngừng của hoạt động du lịch, hiện nay, các sản phẩm du lịch tại Hội An đang có xu hướng hiện đại hóa về cả loại hình lẫn mẫu mã. Số lượng sản phẩm mang tính chất thân thiện với môi trường không chiếm được tỉ lệ cao. Với sự hấp dẫn từ những sản phẩm vô cùng đặc sắc mà xơ mướp có thể tạo nên thì sản phẩm du lịch làm từ xơ mướp chính là bước đột phá mới, tìm năng mới cho sản phẩm du lịch tại Hội An. Vừa mang đậm chất dân gian, vừa độc đáo lại vừa rất thân thiện với môi trường.

“Chúng ta có nguyên liệu, chúng ta có nhân lực, vậy thì tại sao chúng ta không đánh thức những điều dường như đã lãng quên ấy để tạo nên tiềm năng mới cho sự phát triển du lịch của thành phố Hội An xinh đẹp này?”♥